

1589

cum Baduario legato acriter conqueritur, hominem diris devotum, hæresi inquinatum, Galliæ Regem renunciatum fuisse. Orator, ab assueto inter Principes instituto abstinere Senatam minime potuisse, respondet: jure gentium receptum, ut mutuis officiis Regum amicitia alantur, cum præsertim non ad religionem, sed ad politicum regimen, regnorumque statum spectantia pertractentur: id vero minus vitio verti hoc tempore Reipublicæ debere, quod Rex ad catholicam religionem tuendam publico se jurejurando obstrinxisset: an illum parvi facere, an spernere, an stirpis regia Principes, quibus Galliæ incolumitas niteretur, negligere, atque ad desperationem redigere Senatam oportuisse? Baduarii rationibus haud parum commotus Pontifex, Patres, ut tempus officiis ac verbis extraherent, atque in neutram partem propenderent, hortabatur; veterem majorum prudentiam imitarentur, qui Principum amicitias colendo, neque magis uni quam alteri favendo, Reipublicæ libertatem atque amplitudinem summa cum gloria retinuerant atque auxerant: id ipsum quoque se facturum affirmabat; quid Navarræ Rex moliretur observaturum; ex eventuum temporumque conditione firmiora consilia capturum.

Ab Henrici porro obitu, Navarræque successione omnes catholicos Principes in illum conspiraturos, undique auxilia confluxura, Romæ consilia emanatura, seque principem ac moderatorem expeditionis futurum, sibi Xystus persuaserat. Verum quot difficultatibus implicitum negotium, quot quantaque secum traheret, cito patuit; divulsæ Principum voluntates, diversæ factiones, prout quisque sibi ex Galliæ regni mutatione consuleret, sejuncta consilia. Id unum inter has ambiguitates Xysti animo fixum atque immotum sedere videbatur, ut veteri imbutus religione Rex in Gallia esset; neque se aliud poscere, nihil in votis habere, aiebat, quam ut in pernobili Christianissimoque regno inviolata atque illibata religio catholica servaretur. Interea foederati Dionsem commendatorem Romam miserant, qui de præsentis Galliæ statu Pontificem doceret; copiarum, pecuniæ subsidia peteret. Carolus quoque Lotharingius, in spem regni præco gentis suæ jure evectus, auxilia flagitabat. Gallos, Germaniæ Principum plerosque, Bajoariæ, Menapiorum Duces, aliosque fautores atque adjutores habi-

turum

*Xystus
Pont. de of-
ficio Sena-
tus ad Hen-
ricum con-
queritur.*

*Baduarii
oratoris
responsum.*

*Galli fede-
rati Com-
mendato-
rem Dions-
em ad
Pont.
mittunt.*